

ΜΑΡΚ ΤΟΥΕΪΝ ΟΙ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ ΤΟΥ ΤΟΜ ΣΟΓΙΕΡ

ΚΛΑΣΙΚΗ ΝΕΑΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΜΕΤΟΙΧΜΙΟ

Ο Τομ παίζει, παλεύει και κρύβεται

«Τομ!»
«Καμιά απάντηση.

«Τομ!»

«Τι έγινε αυτό το παιδί; Ε, Τομ!»

Καμιά απάντηση.

Η ηλικιωμένη γυναίκα κατέβασε τα γυαλιά της χαμηλά στη μύτη και κοιτάζοντας από πάνω τους επιθεώρησε το δωμάτιο. Έπειτα τα σήκωσε ξανά και κοίταξε κάτω απ' τους φακούς. Σχεδόν ποτέ δεν κοίταζε μέσ' απ' τα γυαλιά της όταν αναζητούσε ένα τόσο ασήμαντο πλασματάκι, ένα μικρό αγόρι. Τα γυαλιά ήταν το στολίδι της, το καμάρι της, τα είχε για «αρχοντιά» όχι για να την εξυψηρετούν – θα μπορούσε να βλέπει μια χαρά ακόμα και μέσ' από δύο εστίες ξυλόσομπας. Για μια στιγμή φάνη-

κε σαστισμένη, κι έπειτα είπε, χωρίς θυμό αλλά αρκετά δυνατά για να την ακούσουν τα έπιπλα:

«Αν σε πιάσω στα χέρια μου, θα...» Δεν απόσωσε τα λόγια της, γιατί τώρα είχε σκύψει κάτω απ' το κρεβάτι, κουνώντας τη σκούπα πέρα δώθε, και χρειαζόταν να παίρνει ανάσα ανάμεσα στα χτυπήματα. Ο μόνος που πρόβαλε από κάτω ήταν ο γάτος.

«Δεν έχω ματαδεί τέτοιο παιδί!»

Πλησίασε την ανοιχτή πόρτα και στάθηκε στο κατώφλι επιθεωρώντας τις ντοματιές και τα διαβολόχορτα που αποτελούσαν τον κήπο της. Ο Τομ δε φαινόταν πουθενά. Έπειτα φώναξε, υψώνοντας τη φωνή της και γέρνοντας πίσω το κεφάλι για να ακουστεί μακριά:

«Τοοομ!»

Ακούγοντας πίσω της έναν ανεπαίσθητο θόρυβο, γύρισε και πρόλαβε να αδράξει απ' την άκρη του σακακιού ένα μικρό αγόρι τη στιγμή που το έσκαγε.

«Ορίστε! Έπρεπε να το είχα φανταστεί πως ήσουν σ' αυτό το ντουλάπι. Τι έκανες εκεί;»

«Τίποτα».

«Τίποτα! Κοίτα τα χέρια σου, κοίτα το στόμα σου. Τι στην ευχή είναι τούτο το πράγμα;»

«Δεν ξέρω, θεία».

«Εγώ, πάντως, ξέρω. Είναι μαρμελάδα... να τι είναι. Μάλλιασ' η γλώσσα μου να σου λέω πως, αν δεν αφήσεις ήσυχη τη μαρμελάδα, θα σε γδάρω. Πιάσε μου εκείνον εκεί τον βούρδουλα».

Ο βούρδουλας υψώθηκε στον αέρα· ο κίνδυνος ήταν άμεσος...

«Ποπό! Δες πίσω σου, θεία!»

Η ηλικιωμένη γυναίκα γύρισε απότομα ανασηκώνοντας ενστικτωδώς τα φουστάνια της. Το αγόρι το 'σκασε στη στιγμή· πήδησε τον ψηλό ξύλινο φράχτη και εξαφανίστηκε.

Η θεία του η Πόλι σάστισε προς στιγμήν κι έπειτα γέλασε ανάλαφρα.

«Πανάθεμά τον! Πώς γίνεται και πάντα την παθαίνω; Δε θα 'πρεπε πια να 'χω τον νου μου, μ' όλα όσα μου 'χει κάνει; Βλέπεις, οι γέροι είναι οι μεγαλύτεροι κουτεντέδες στον κόσμο. Το γέρικο γαϊδούρι περπατησιά δεν αλλάζει, όπως λέει η παροιμία. Αλλά, μα την πίστη μου, δε σκαρώνει ποτέ το ίδιο κόλπο δυο μέρες στη σειρά. Ποτέ δεν ξέρεις τι να περιμένεις από δαύτον. Ξέρει, θαρρώ, ίσαμε πού μπορεί να φτάσει χωρίς να με φουρκίσει, και ξέρει πως αν στρέψει αλλού την προσοχή μου, αν με κάνει να γελάσω, πάει, τελείωσε, δεν πρόκειται να του τις βρέξω. Η αλήθεια του Θεού είναι πως παραμε-

λώ τα καθήκοντά μου απέναντι σ' αυτό το παιδί. Όποιος λυπάται τη μαγκούρα, μισεί το παιδί του, καταπώς το λέει η Βίβλος. Αυτό που ξέρω είναι πως έχω άδικο να είμαι επιεικής και πως υποφέρω και για τους δυο μας. Ο Τομ έχει τον διάβολο μέσα του, όμως –αλίμονο!– είναι το παιδί της μακαρίτισσας της αδελφής μου, το έρμο, και δε μου κάνει καρδιά να το δείρω. Κάθε φορά που του τη χαρίζω, το 'χω βάρος στη συνείδησή μου, και κάθε φορά που του τις βρέχω, μου πονεί η καρδιά. Αχ, η ζωή του ανθρώπου που γεννιέται από γυναίκα είναι σύντομη και γεμάτη βάσανα, όπως λένε οι γραφές, και το πιστεύω. Σήμερα το απόγευμα, το δίχως άλλο, θα κάνει σκασιαρχείο. Για να τον τιμωρήσω, θα τον υποχρεώσω να δουλέψει αύριο. Είναι πολύ σκληρό να τον βάζω να δουλεύει σαββατιάτικα, μέρα σχολής για όλα τα παιδιά, όμως αυτό που απεχθάνεται πάνω απ' όλα είναι η δουλειά, κι εγώ είμαι υποχρεωμένη να κάνω το καθήκον μου μ' αυτό το αγόρι ως ένα σημείο, ειδικά θα το χαλάσω».

Ο Τομ έκανε πράγματι σκασιαρχείο και το καταδιασκέδασε. Γύρισε σπίτι ίσα ίσα την ώρα που έπρεπε να βοηθήσει τον Τζιμ, το μικρό έγχρωμο αγόρι, να πριονίσει τα ξύλα της επομένης και να χωρίσει τα προσανάμματα πριν από το φαγητό...

δηλαδή γύρισε εγκαίρως για να διηγηθεί τις περιπέτειές του στον Τζιμ όση ώρα ο Τζιμ έβγαζε τα τρία τέταρτα της δουλειάς. Ο μικρός αδελφός (ή, πιο σωστά, ο ετεροθαλής αδελφός) του Τομ, ο Σιντ, είχε ήδη τελειώσει τη δική του δουλειά (να μαζέψει τα ροκανίδια), αφού ήταν ένα ήσυχο αγόρι και δεν έμπλεκε σε περιπέτειες και σε φασαρίες.

Την ώρα που ο Τομ έτρωγε το βραδινό του, βουτώντας κρυφά ζάχαρη με κάθε ευκαιρία, η θεία Πόλι του υπέβαλε με τρόπο παμπόνηρες ερωτήσεις, που θα τον παραπλανούσαν και θα τον οδηγούσαν σε ενοχοποιητικές αποκαλύψεις. Όπως τόσες και τόσες άδολες ψυχές, η θεία Πόλι κολακευόταν να πιστεύει πως διέθετε το χάρισμα μιας σκοτεινής και αινιγματικής διπλωματικότητας, και θεωρούσε τα πιο καταφανή τεχνάσματά της αριστουργήματα πανουργίας.

«Τομ, είχε αρκετή ζέστη στο σχολείο;»

«Μάλιστα, θεία».

«Πολλή ζέστη, ε;»

«Μάλιστα, θεία».

«Δε θέλησες να πας για καμιά βουτιά, Τομ;»

Ο Τομ φάνηκε ανήσυχος, μπήκαν ψύλλοι στ' αυτιά του. Επιθεώρησε το πρόσωπο της θείας Πόλι, μα δε διέκρινε τίποτα. Απάντησε λοιπόν:

«Όχι, θεία... δηλαδή, όχι πολύ».

Η ηλικιωμένη γυναίκα άπλωσε το χέρι και ψηλάφισε το πουκάμισο του Τομ λέγοντας:

«Δεν είσαι όμως πολύ ζεσταμένος». Και αισθάνθηκε περήφανη, επειδή εξακρίβωσε ότι το πουκάμισο ήταν στεγνό χωρίς να γίνει αντιληπτός ο σκοπός της. Παρ' όλα αυτά, ο Τομ είχε ψυχανεμιστεί τις προθέσεις της. Την πρόλαβε λοιπόν, προτού εκείνη κάνει την επόμενη κίνηση:

«Μερικοί από μας ρίξαμε νερό στο κεφάλι. Το δικό μου είναι ακόμη βρεγμένο. Να, δες».

Η θεία Πόλι τα έβαλε με τον εαυτό της που της ξέφυγε αυτή η λεπτομέρεια και το σχέδιο πήγε στραφί. Της ήρθε όμως μια άλλη ιδέα:

«Τομ, δεν πιστεύω να άνοιξες τον γιακά του πουκαμίσου σου εκεί που τον έραψα, για να ρίξεις νερό στο κεφάλι. Ξεκούμπωσε το σακάκι σου!»

Το πρόσωπο του Τομ ξαστέρωσε. Ξεκούμπωσε το σακάκι του. Ο άσπρος γιακάς ήταν ωραιότατα ραμμένος στο πουκάμισο.

«Ουφ! Καλά λοιπόν. Ήμουν βέβαιη πως το έσκασες απ' το σχολείο και πήγες για κολύμπι. Όμως σε συγχωρώ, Τομ. Τα φαινόμενα απατούν, που λέει και το ρητό... αλλά τον νου σου. Αυτή τη φορά, τη γλίτωσες».

Από τη μια στενοχωρήθηκε, επειδή τη γέλασε η κρίση της, από την άλλη χάρηκε επειδή τούτη τη φορά ο Τομ φέρθηκε υπάκουα.

Όμως ο Σίντνεϊ πετάχτηκε και είπε:

«Θεία, τον γιακά του τον έραψες με άσπρη κλωστή, ενώ τούτος δώ είναι ραμμένος με μαύρη».

«Μα και βέβαια τον έραψα με άσπρη! Τομ!»

Όμως ο Τομ δεν περίμενε τη συνέχεια. Βγαίνοντας είπε:

«Αυτό θα μου το πληρώσεις, Σίντνεϊ».

Όταν βρέθηκε σε τόπο ασφαλή, ο Τομ επιθεώρησε τα δύο μεγάλα βελόνια με την κλωστή που ήταν καρφιστωμένα στα πέτα του σακακιού του· στο ένα βελόνι ήταν περασμένη άσπρη κλωστή, στο άλλο μαύρη.

«Ποτέ δε θα το πρόσεχε, αν δεν ανακατευόταν ο Σιντ. Κατάρια! Πότε το ράβει με άσπρη, πότε με μαύρη. Μακάρι να χρησιμοποιούσε μονάχα τη μία... χάνω τον λογαριασμό. Τον Σιντ, μια φορά, θα τον κάνω τ' αλατιού. Για να μάθει!»

Ο Τομ δεν ήταν το υποδειγματικό παιδί του χωριού. Ήξερε πολύ καλά ποιο ήταν το υποδειγματικό παιδί – και το απεχθανόταν.

Μέσα σε δυο λεπτά το πολύ είχε ξεχάσει όλα τα βάσανά του. Όχι επειδή τα δικά του ήταν μια

στάλα λιγότερο βαριά και πικρά απ' όσο οι σκο-
τούρες ενός άντρα, αλλά επειδή ένα καινούριο,
ζωηρό ενδιαφέρον τα επισκίασε και τον βοήθησε
να τα διώξει για λίγο απ' το μυαλό του – ακριβώς
όπως ένας άντρας, απορροφημένος από ένα και-
νούριο εγχείρημα, ξεχνά τις συμφορές του. Το
καινούριο ενδιαφέρον ήταν ένας νέος τρόπος σφυ-
ρίγματος που του έμαθε ένας νέγρος, ένας σπου-
δαίος άθλος, κι ήθελε να τον δοκιμάσει χωρίς να
τον ενοχλούν. Το σφύριγμα θύμιζε παράξενο κε-
λάδημα πουλιού, κάτι σαν υγρό τιτίβισμα, και το
πετύχαινε φέρνοντας τη γλώσσα στον ουρανίσκο
κάθε τόσο την ώρα που σφύριζε. Ο αναγνώστης
θυμάται πιθανόν πώς γίνεται, εφόσον ο ίδιος
υπήρξε παιδί κάποτε. Χάρη στην επιμονή και την
προσοχή του, ο Τομ σιγά σιγά απέκτησε το κολάι
κι ύστερα πήρε τους δρόμους, σφυρίζοντας μελω-
δικά με την ψυχή γεμάτη ευγνωμοσύνη. Αισθανό-
ταν σαν τον αστρονόμο που ανακάλυψε νέο πλα-
νήτη – αν και ασφαλώς η χαρά του αστρονόμου
ωχριούσε μπροστά στη βαθιά, ανέφελη ευχαρίστη-
ση του αγοριού.

Τα καλοκαιρινά απογεύματα τραβούσαν σε μά-
κρος. Δεν είχε σκοτεινιάσει ακόμη. Ξάφνου, ο Τομ
σταμάτησε το σφύριγμα. Μπροστά του έστεκε

ένας ξένος, ένα αγόρι ελάχιστα πιο ψηλό απ' αυτόν. Ανεξάρτητα από την ηλικία ή το φύλο του, ένας νεοφερμένος προκαλούσε εντύπωση στο μικρό, φτωχικό χωριουδάκι του Σεντ Πίτερσμπουργκ. Άσε που εκείνο το αγόρι ήταν καλοντυμένο – και μάλιστα μια καθημερινή. Αυτό κι αν ήταν ανήκουστο! Το καπέλο του ήταν κομψό και το κουμπωμένο ως το πηγούνι μπλε σακάκι του ήταν καινούριο και καλοβαλμένο όπως, άλλωστε, και το παντελόνι του. Μολονότι ήταν Παρασκευή, φορούσε παπούτσια. Φορούσε ακόμα και λαιμοδέτη, μια ζωηρόχρωμη κορδέλα. Η όψη του είχε τον αέρα της πόλης κι αυτό ενόχλησε βαθύτατα τον Τομ. Όσο περισσότερο ο Τομ κοίταζε το αξιοθαύμαστο φαινόμενο τόσο μεγάλωνε η περιφρόνησή του για τα όμορφα ρούχα του, και τόσο πιο αξιοθρήνητα του φαίνονταν τα δικά του. Τα δυο αγόρια κοιτάχτηκαν αμίλητα. Όταν προχωρούσε το ένα, προχωρούσε και το άλλο, αλλά μόνο πλάγια, έτσι ώστε να φέρνουν γύρους. Στο μεταξύ, δεν άφηναν ο ένας τον άλλο απ' τα μάτια τους. Τέλος ο Τομ είπε:

«Άμα θέλω, σε δέρνω!»

«Για δοκίμασε».

«Πάντως, μπορώ».

«Όχι, δεν μπορείς».

«Μπορώ».

«Δεν μπορείς».

«Μπορώ».

«Δεν μπορείς».

«Μπορώ».

«Δεν μπορείς!»

Μεσολάβησε αμήχανη σιωπή. Έπειτα ο Τομ ρώτησε:

«Πώς σε λένε;»

«Να μη σε νοιάζει».

«Τώρα θα δεις αν με νοιάζει».

«Άντε λοιπόν, τι περιμένεις;»

«Έτσι και πεις κάτι, θα το κάνω».

«Κάτι... κάτι... *κάτι*. Ορίστε λοιπόν».

«Μπα; Μήπως περνιέσαι για έξυπνος; Θα μπορούσα να σε δείρω με το 'να χέρι δεμένο στην πλάτη, άμα το 'θελα».

«Τότε γιατί δεν το κάνεις;»

«Άμα συνεχίσεις, θα το κάνω».

«Τώρα μάλιστα, έχω δει πολλούς σαν του λόγου σου».

«Εξυπνάκια! Μη μου παριστάνεις εμένα τον καμπόσο. Τι καπέλο είναι δαύτο!»

«Άμα δε σ' αρέσει το καπέλο μου, τόσο το χει-

ρότερο για σένα. Βγάλ' το μου, αν κοτάς... και θα δεις τι έχεις να πάθεις».

«Είσαι ψεύτης!»

«Εσύ είσαι ψεύτης!»

«Ψεύτη! Μόνο λόγια είσαι!»

«Άντε, στρίβε!»

«Αν συνεχίσεις να με προκαλείς, θα πάρω πέτρα και θα σ' την κοπανήσω στο κεφάλι».

«Ναι, καλά».

«Θα δεις».

«Άντε, λοιπόν, κάν' το, γιατί δεν το κάνεις; Γιατί δεν το κάνεις, μου λες; Επειδή φοβάσαι, γι' αυτό».

«Δε φοβάμαι».

«Ναι, φοβάσαι».

«Δε φοβάμαι».

«Φοβάσαι».

Σώπασαν ξανά συνεχίζοντας να αγριοκοιτάζονται και να γυρίζουν γύρω γύρω. Σε λίγο βρέθηκαν ώμο με ώμο. Ο Τομ μίλησε ξανά:

«Φεύγα αποδώ!»

«Εσύ να φύγεις!»

«Δε φεύγω».

«Ούτ' εγώ».

Στάθηκαν λοιπόν με το ένα πόδι τεντωμένο πίσω κι άρχισαν να σπρώχνονται με όλες τους τις

δυνάμεις, ανταλλάσσοντας εχθρικά βλέμματα. Εντούτοις, κανένας απ' τους δύο δεν υπερτερούσε. Πάλεψαν ώσπου ξεστάθηκαν και αναψοκοκκίνισαν. Τότε ξεφούσκωσαν κάπως, παρακολουθώντας ωστόσο ο ένας τον άλλο με άγρυπνο βλέμμα. Μετά ο Τομ είπε:

«Είσαι φοβητσιάρης, είσαι κότα. Θα το πω στον μεγάλο μου αδελφό κι αυτός μπορεί να σε ξαπλώσει χάμω με το μικρό του δαχτυλάκι, για να μάθεις».

«Σκοτίστηκα για τον μεγάλο αδελφό σου. Ο δικός μου είναι μεγαλύτερος απ' τον δικό σου κι άμα θες να ξέρεις, μπορεί να τον πετάξει πάνω από εκείνον τον φράχτη». (Και οι δυο αδελφοί ήταν φανταστικά πρόσωπα).

«Λες ψέματα».

«Έτσι νομίζεις».

Ο Τομ χάραξε μια γραμμή στο χώμα με το μεγάλο δάχτυλο του ποδιού του και είπε:

«Για τόλμα να περάσεις τη γραμμή και θα σε κάνω τόπι στο ξύλο. Όποιος το τολμήσει θα φάει της χρονιάς του».

Χωρίς να χάσει καιρό, ο καινούριος πέρασε τη γραμμή και είπε:

«Εμπρός, για να δούμε, θα το κάνεις;»

«Μη μου κολλάς εμένα. Σε προειδοποιώ».

«Άντε, λοιπόν, τι περιμένεις;»

«Άκου τι λέει! Κατέβαινε δυο σεντς και θα το κάνω».

Το νεοφερμένο αγόρι έβγαλε απ' την τσέπη του δυο χάλκινα κέρματα και τα έδειξε κοροϊδευτικά. Ο Τομ τα πέταξε καταγής. Μονομιάς τα δυο αγόρια πιάστηκαν στα χέρια και κυλίστηκαν στο χώμα γαντζωμένα το ένα με το άλλο σαν γατιά. Για ένα λεπτό μαλλιοτραβιόντουσαν κι έσκιζαν ο ένας τα ρούχα του άλλου, ανταλλάσσοντας μπουνιές και γρατσουνίσματα, κατασκονισμένοι και δοξασμένοι. Σε λίγο το χάος απέκτησε μορφή και μέσ' απ' την αχλή της μάχης παρουσιάστηκε ο Τομ καβάλα στον αντίπαλό του, συνεχίζοντας τη γροθοπατινάδα. «Πες ήμαρτον!» είπε.

Το αγόρι αγωνιζόταν να του ξεφύγει. Έκλαιγε – κυρίως από φούρκα.

«Πες ήμαρτον!» επανέλαβε ο Τομ συνεχίζοντας να ρίχνει μπουνιές.

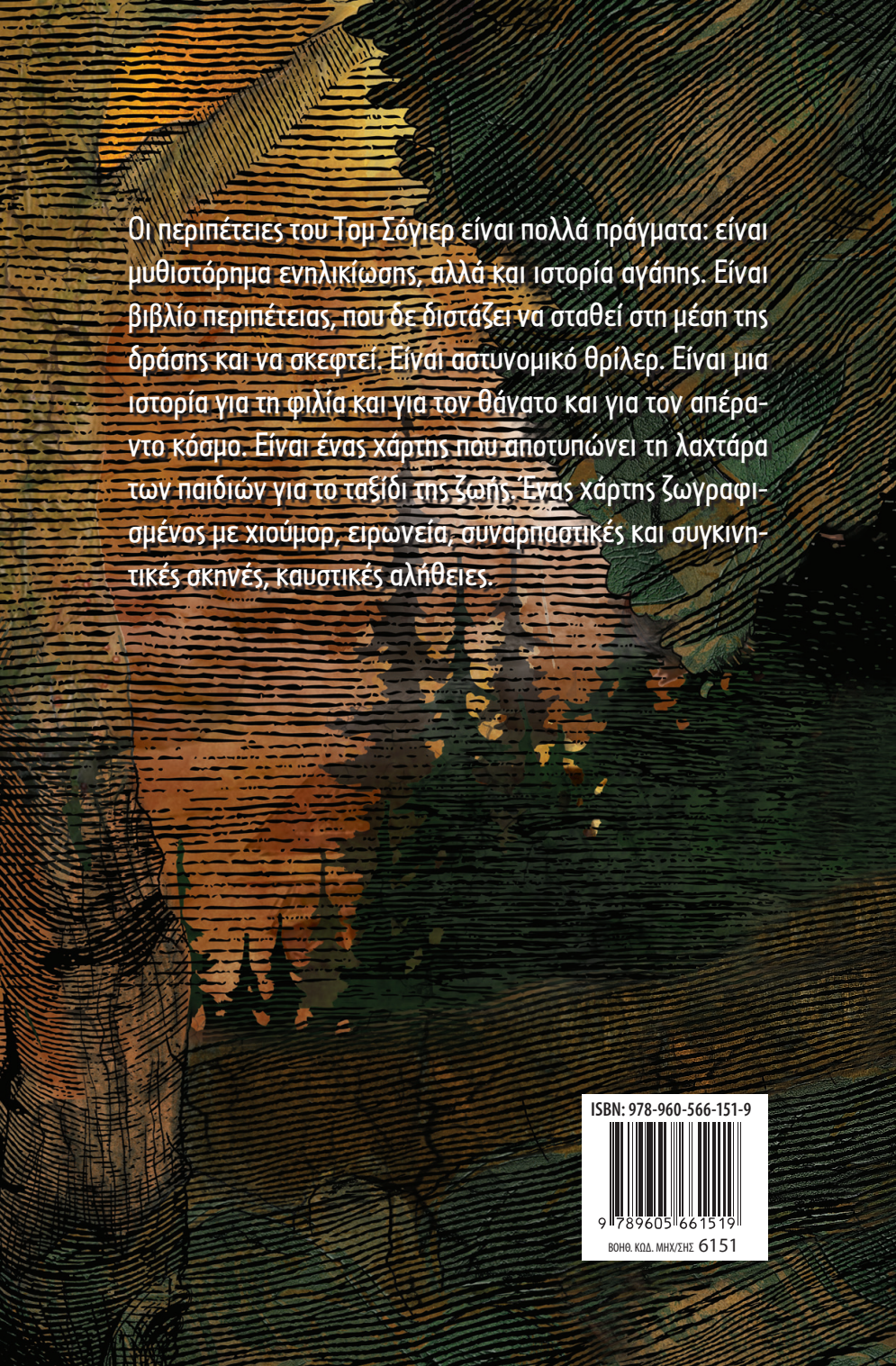
Εντέλει ο ξένος ψέλλισε ένα πνιχτό «Ήμαρτον!» και ο Τομ τον άφησε λέγοντας:

«Καλά να πάθεις. Να προσέχεις με ποιον τα βάζεις άλλη φορά».

Το νεοφερμένο αγόρι τίναξε τη σκόνη απ' τα ρούχα του, κλαίγοντας και ρουφώντας τη μύτη. Κάπου

κάπου έριχνε μια ματιά πίσω του, κουνούσε το κεφάλι και εκτόξευε απειλές για το τι θα πάθαινε ο Τομ «την επόμενη φορά που θα τον έπιανε στα χέρια του». Ο Τομ απάντησε στις απειλές με γιουχαΐσματα και ξεκίνησε να φύγει με το κεφάλι ψηλά. Μόλις γύρισε την πλάτη, ο καινούριος άρπαξε μια πέτρα και του την έριξε, πετυχαίνοντάς τον ανάμεσα στους ώμους· αμέσως μετά έκανε στροφή κι έγινε καπνός. Ο Τομ κυνήγησε τον προδότη μέχρι το σπίτι του, κι έτσι έμαθε πού έμενε. Στάθηκε για λίγο στην αυλόπορτα προκαλώντας τον εχθρό να τολμήσει να πλησιάσει, μα ο εχθρός περιορίστηκε να του κάνει γκριμάτσες πίσω απ' το τζάμι, αποφεύγοντας να βγει. Στο τέλος εμφανίστηκε η μητέρα του εχθρού και φωνάζοντας στον Τομ πως ήταν ένα παλιόπαιδο, ένα ατίθασο, κακοαναθρεμμένο αγόρι, τον πρόσταξε να φύγει. Έτσι ο Τομ ξεμάκρυνε λέγοντας ότι μετά χαράς θα του τις «ξανάβρεχε».

Το βράδυ άργησε να γυρίσει σπίτι, κι όταν σκαρφάλωσε με προσοχή στο παράθυρο, ανακάλυψε πως η θεία του τον παραφύλαγε. Κι όταν η ηλικιωμένη γυναίκα αντιλήφθηκε σε τι κατάσταση ήταν τα ρούχα του, η απόφασή της να τον τιμωρήσει, στερώντας του την αργία του Σαββάτου και στρώνοντάς τον στη δουλειά, ενισχύθηκε ακόμα περισσότερο.

Οι περιπέτειες του Τομ Σόγιερ είναι πολλά πράγματα: είναι μυθιστόρημα ενηλικίωσης, αλλά και ιστορία αγάπης. Είναι βιβλίο περιπέτειας, που δε διστάζει να σταθεί στη μέση της δράσης και να σκεφτεί. Είναι αστυνομικό θρίλερ. Είναι μια ιστορία για τη φιλία και για τον θάνατο και για τον απέραντο κόσμο. Είναι ένας χάρτης που αποτυπώνει τη λαχτάρα των παιδιών για το ταξίδι της ζωής. Ένας χάρτης ζωγραφισμένος με χιούμορ, ειρωνεία, συναρπαστικές και συγκινητικές σκηνές, καυστικές αλήθειες.

ISBN: 978-960-566-151-9

9 789605 661519

ΒΟΗΘ. ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ 6151